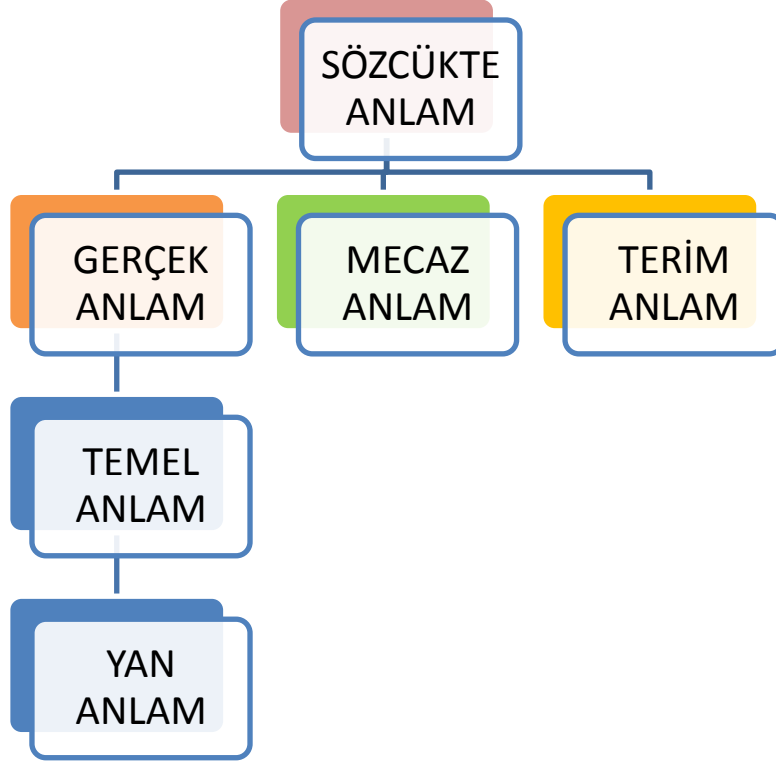


SÖZCÜKTE ANLAM



Anlam, gerçek anlam ve mecaz anlam olarak ikiye ayrılır.

A. GERÇEK ANLAM

Gerçek anlam, temel ve yan anlam olarak ikiye ayrılır

1. Temel Anlam:

Bir sözcüğün akla gelen ilk anlamına **temel anlam** adı verilir. Kelimelerin sözlükteki ilk anlamıdır

Örnek:

- » **Burnuma** güzel kokular geliyor.
- » Bütün eşyalarını toplanmış, oda **boştu**.
- » Çocuk **gözlerini** açar açmaz gülmeye başladı.
- » Kuş **kanadından** yaralanmıştı.
- » **Dişleri** inci gibi bembeyaz.
- » **Yüzünü** yıkamadan mı çıktın?

2. Yan Anlam:

Bir sözcüğün temel anlamına bağlı olarak kazandığı yeni anlamlara **yan anlam** denir. Temel anlama görev veya şekil yönüyle benzer.

Örnek:

- » Geminin **burnu** limana yaklaşmıştı.
- » Bugün **boşum**, hiç işim yok.
- » Kalemimi çekmecenin **gözünde** unuttum.
- » Uçağın **kanadı** ne kadar büyümüş.
- » İki **diş** sarımsak soyar mısın?
- » Kitabın arka **yüzündeki** resme bakar mısınız?

B. MECAZ ANLAM

Bir sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlama **mecaz anlam** denir.

Örnek:

- » **Kırılan** kalpleri onarmak kolay değil.
- » **Boş** sözlerle beni oyalamayın.
- » Mehmet çok **sıcak** biri, herkese kendini sevdirdi.
- » **Tatlı** bakışları insanın içini ısıtıyor.
- » Adam **derin** düşüncelere dalmıştı.
- » Efendi kişiliğiyle öğretmenin **gözüne** girmeyi başardı.
- » Çok **yüzsüz** bir adam, kapıdan kovsan bacadan girer.

C. TERİM ANLAM

Bir sözcüğün bilim, sanat, spor ya da meslek alanına ilişkin kazandığı anlama **terim anlam** adı verilir.

Bazı bilim, sanat ve meslek dalları ile ilgili terimler:

Örnek:

Matematik terimleri : Doğal sayılar, kare, polinom...

Tiyatro terimleri: Sahne, perde, kostüm...

Müzik terimleri: Nota, portre, sol anahtarı...

Coğrafya terimleri: Meridyen, ölçek, izohips, Dünya, boğaz...

Resim terimleri: Portre, palet, tuval...

Futbol terimleri: Taç, faul, gol...

UYARI 1: Bir sözcüğün terim olup olmadığı kullanıldığı cümleye göre değişir.

Örnek:

- » **Doğru** haber veren gazeteler de var. (Gerçek anlam)
- » İki noktadan tek **doğru** geçer. (Terim anlam)

- » Olaya bir de şu **açıdan** bakalım. (Mecaz anlam)
- » İkizkenar üçgenin taban **açıları** eşittir. (Terim anlam)

